

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ELSŐ SZEKCIÓ

PANNON PLAKÁT KFT és MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG

(39859/14. sz. kérelem)

ÍTÉLET

34. cikk • Áldozat • Az egyéni kérelemhez való jog nem minősül tulajdonhoz való jognak és nem átruházható

Első Kieg. Jk. 1. cikk • A tulajdonjoghoz kapcsolódó használati jog elvonása

• A lakóterületen kívül elhelyezett közúti reklámhordozókra vonatkozó aránytalan törvényi tilalom, amely a kérelmező társaságok gazdasági tevékenységét jelentős részben ellehetetleníti • A közúti közlekedés biztonságának jogszerű célja • Váratlan és részben visszaható hatályú intézkedés • Nagyon rövid és nem megfelelő felkészülési időszak, amely lehetővé tenné a fő bevételi forrást érintő közelgő változásra való megfelelő felkészülést • Kártalanítási rendszer hiánya • A kérelmező társaságokra rótt túlzott teher • A mérlegelési jogkör túllépése

41. cikk • Igazságos elégtétel • Vagyoni és nem vagyoni kár • Az Első Kieg. Jk. 1. cikkének megsértését eredményező jogalkotási beavatkozás miatt elvesztett lehetőségekért és frusztrációért járó kombinált kártérítés.

STRASBOURG

2022. december 6.

Ez az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. pontjában meghatározott körülmények között válik jogerőssé. Szerkesztői felülvizsgálat tárgyát képezheti.

A Pannon Plakát Kft. és Mások kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Első Szekció), a következő összetételű tanácsban:

Krzysztof Wojtyczek, *megbízott elnök,*

Marko Bošnjak,

Alena Poláčeková,

Erik Wennerström,

Raffaele Sabato,

Lorraine Schembri Orland,

Davor Derenčinović, *bírák,*

és Renata Degener, a *Szekció jegyzőkönyv-vezetője,*

tekintettel a következőkre:

a Pannon Plakát Kft, a Gandalf Produkció Kft, a Holczmann Bt, a Kroc Kft, a Ryas Reklám Kft, az Urbánus Reklám Kft és az Út Reklám Kft (a továbbiakban: kérelmező társaságok) által 2014. május 15-én a Bírósághoz az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 34. cikke alapján Magyarország ellen benyújtott 39859/14. sz. kérelem;

a magyar kormány („a Kormány”) értesítéséről szóló határozat az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkével és az Egyezmény 10. cikkével kapcsolatos panaszokról;

a felek észrevételei;

a kérelmező társaságok által benyújtott kiegészítő információk;

tudomásul véve, hogy Paczolay Péter, a Magyarország tekintetében megválasztott bíró visszalépett az ügyben való részvételtől (a Bíróság eljárási szabályzata 28. cikkének 3. pontja), és ennek megfelelően a tanács elnöke Marko Bošnjakot nevezte ki *ad hoc* bírónak (az Egyezmény 26. cikkének 4. pontja és a Bíróság eljárási szabályzata 29. cikkének 2. pontja);

2022. szeptember 13-án és november 15-én zárt ülésen megtartott tanácskozást követően,

az alábbi ítéletet hozza, amelyet a fent említett napon fogadtak el:

BEVEZETÉS

1. Az ügy tárgya a kérelmező társaságok Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikke és az Egyezmény 10. cikke szerinti jogainak állítólagos megsértése egy sor olyan jogszabály-módosítás eredményeként, amelyekkel végső soron betiltották az út menti reklámhordozók alkalmazását lakott területeken kívül, és ezzel jelentős részben ellehetetlenítették a kérelmező társaságok gazdasági tevékenységét.

A TÉNYÁLLÁS

2. Az első kérelmező társaság, a Pannon Plakát Kft. budapesti székhelyű korlátolt felelősségű társaság. A második kérelmező társaság, a Gandalf Produkció Kft. fizetéseképtelenné vált, és 2018. december 20-án felszámolásra került. A harmadik kérelmező társaság, a Holczmann Bt. budapesti székhelyű betéti társaság. A negyedik kérelmező társaság, a Kroc Kft. budapesti székhelyű korlátolt felelősségű társaság. Az ötödik kérelmező társaság, a Ryas Reklám Kft. 2018. szeptember 12-én végelszámolásra került. A hatodik kérelmező társaság, az Urbánus Reklám Kft, budapesti székhelyű korlátolt felelősségű társaság. A hetedik kérelmező társaság, az Út Reklám Kft. korlátolt felelősségű társaság, székhelye Újlengyel.

3. 2022. május 6-án a kérelmező társaságok jogi képviselője egy Médiaház Kft. nevű társaságot és egy természetes személyt, Orosz Sándor urat mutatott be, mint a második és ötödik kérelmező társaság követeléseit az alábbi 18. pontban kifejtett okok miatt átvevő kérelmezőket.

4. A kérelmező társaságokat Lajer Zs., Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte.

5. A Kormányt Tallódi Z. úr, az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

6. Az ügy tényállása a következőképpen foglalható össze.

7. A kérelmező társaságok olyan reklámcégek, amelyek közút menti reklámtáblákat üzemeltettek, és bevételük jelentős részét ebből a tevékenységből szerezték. Tevékenységük a „házon kívüli” („out-of-home”) reklámágazat egy meghatározott szegmensébe tartozik, közút menti reklámtevékenység, kifejezetten erre a célra tervezett eszközökkel, amelyek más típusú gazdasági tevékenységre alkalmatlanok.

8. 1996. március 14-ig a közúti közlekedésről szóló törvény (1988. évi I. törvény) tiltotta az út menti hirdetőtáblák kihelyezését, amennyiben azok veszélyt jelentettek a közlekedés biztonságára.

9. 1996. március 15. és 2010. december 31. között a közúti közlekedésről szóló törvény megtiltotta az út menti reklámtáblák elhelyezését a lakott területen kívüli utak tengelyétől számított 50 méteren belül. Főutak, gyorsforgalmi utak és autópályák esetében a betartandó távolság 100 méter volt.

10. 2011. január 1-i hatállyal a közúti közlekedésről szóló törvényt úgy módosult, hogy teljes mértékben megtiltotta a 4 négyzetmétert meghaladó reklámtáblák kihelyezését, még az 50 vagy 100 méteres biztonsági távolságon túl is, és kimondta, hogy a közút kezelője a reklámhordozó tulajdonosának költségére jogosult eltávolítani a tilalomba ütköző reklámtáblákat. A módosító törvényt 2010. december 30-án hirdették ki, és 2011. január 1-jén lépett hatályba.

11. 2011. július 1-jén a közúti közlekedésről szóló törvény olyan szabállyal módosult, amely lehetővé teszi a közlekedési hatóság számára,

hogy bírságot szabjon ki azon telkek tulajdonosaira, amelyeken az új kritériumoknak nem megfelelő reklámtáblákat helyeztek el.

12. 2011. október 21-én kormányrendeletet adtak ki a közúti közlekedésről szóló törvényben foglalt törvényi előírásoknak a reklámhordozók tekintetében történő végrehajtásáról („Kormányrendelet”). A 2011. október 24-én hatályba lépett Kormányrendelet értelmében a telepítés időpontjától függetlenül jogellenesnek minősültek a lakott területen kívül, az út tengelyétől számított 50 méteren (főutak, gyorsforgalmi utak és autópályák esetében 100 méteren) belül elhelyezett, vagy a 4 négyzetmétert meghaladó méretű, a biztonsági távolságon túl is elhelyezett közúti reklámhordozók. Az útfenntartó hatóságot felhatalmazták arra, hogy elrendelje a jogellenes reklámtáblák eltávolítását, és ha ez nem jár sikerrel, maga távolíttassa el azokat.

13. 2012. augusztus 7-én hatályba lépett a közúti közlekedésről szóló törvény újabb módosítása. Ez törvényi szinten és a korábban elfogadott Kormányrendelettel összhangban előírta, hogy lakott területen kívül nem csak az út menti reklámtáblák „elhelyezése” tilos, hanem „jelenlétük” is, ha azok alkalmasak arra, hogy eltereljék a járművezetők figyelmét. A módosítás előírta, hogy az előírásokat sértő reklámtáblákat 2012. szeptember 30-ig el kell távolítani. Az Országgyűlés Gazdasági és Informatikai Bizottsága által a törvényjavaslat vonatkozó rendelkezése kapcsán kiadott indoklás a következőket tartalmazza:

„A módosítás értelmében az út menti reklámtáblákra általános tilalom vonatkozik majd, és a tilalom nem csak az újonnan telepített reklámtáblákra áll majd fenn ... A módosítás teremti meg a lehetőséget a korábban elhelyezett és a törvény megváltoztatásával jogellenessé váló reklámtáblák eltávolítására.”

14. 2013. július 1-jén ismét módosították a közúti közlekedésről szóló törvényt. Ez általánosságban és csak néhány korlátozott kivételtől eltekintve megtiltotta a lakott területen kívüli, út menti reklámtáblák „jelenlétét”, függetlenül attól, hogy azok alkalmasak-e a járművezetők figyelmének elvonására.

15. A tilalom következtében a kérelmező társaságokat megfosztották attól a lehetőségtől, hogy a korábban elhelyezett hirdetőtábláik jelentős részét használják és bérbe adják. A már működő vállalkozásaikat az alábbiak szerint érintették:

(i) A Pannon Plakát Kft („az első kérelmező társaság”) esetében a hirdetőtábláinak 32%-a volt érintett, amelyből 2010-ben bevételeinek 24%-a származott;

(ii) A Gandalf Produkció Kft („a második kérelmező társaság”) esetében a reklámhordozóinak 73%-a volt érintett, amely 2010-ben bevételeinek 54%-át adta;

(iii) A Holczmann Bt („a harmadik kérelmező társaság”) esetében hatvan reklámhordozó volt érintett, ami a vagyonának 55%-át és 2010-ben 50 millió forint (HUF - kb. 167 000 Euró (EUR)) bevételt jelentett;

(iv) A Kroc Kft. („a negyedik kérelmező társaság”) esetében a hirdetőtábláinak 8%-át kellett eltávolítani, amely 2010-ben bevételeinek 20%-át adta;

(v) A Ryas Reklám Kft („az ötödik kérelmező társaság”) esetében a tilalom az összes reklámhordozóját érintette, amely 2010-ben a társaság bevételeinek 80%-át adta;

(vi) Az Urbánus Reklám Kft („a hatodik kérelmező társaság”) esetében a hirdetőtábláik 66%-a volt érintett, amely 2010-ben a bevételeik 62%-át adta;

(vii) Az Út Reklám Kft („a hetedik kérelmező vállalkozás”) esetében a reklámhordozóinak 40%-a volt érintett, amely 2010-ben a bevétel 97%-át adta.

16. Egy meg nem határozott időpontban, az új alkotmánybírószági törvény 2012. január 1-jei hatálybalépése előtt a kérelmező társaságok *actio popularis* eljárás keretében az Alkotmánybírósághoz fordultak a jogszabály ellen. Az alkotmánybírószági eljárásra 2012-től irányadó új szabályok szerint egyéni alkotmányjogi panaszként tartották fenn beadványaikat (lásd az Alkotmánybíróságról szóló törvény 26. § (2) bekezdését, amelyet a *Karácsony és Mások kontra Magyarország* [NK], 42461/13 és 44357/13, 30. pont, EJEK 2016 (kivonat) ügyben vázoltak). 2013. november 4-én az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatot követően elutasította a panaszokat és a vonatkozó jogszabályokat (azaz a közúti közlekedésről szóló törvény és a Kormányrendelet 2013. július 1-je, illetve 2011. október 24-e óta hatályos vonatkozó rendelkezéseit) alkotmányosnak találta (lásd a 3208/2013. (XI. 18.) AB sz. alkotmánybírószági határozat). Határozatában az Alkotmánybíróság megállapította a jogalkotó által a 2011. január 1-jén hatályba lépett módosításokra biztosított rövid *vacatio legis*-t, de többek között úgy ítélte meg, hogy a módosítások kihirdetése és hatályba lépése közötti időszak rövidegét enyhítette, hogy a szabálysértési bírságok csak 2011. július 1-jétől voltak kiszabhatók. A határozatot 2013. november 18-án kézbesítették a kérelmező társaságoknak.

17. 2015. június 23-án és december 15-én módosították a közúti közlekedésről szóló törvényt, és részben feloldották a korábbi tilalmat: a közvilágítási lámpákon, távvezetéseken vagy telefonpóznákon a lakott területeken engedélyezték az óriásplakátok és egyéb reklámhordozók elhelyezését.

18. A második és az ötödik kérelmező társaság fizetése képtelenné vált, és 2018. december 20-án, illetve 2018. január 5-én - felszámolás és végelszámolás útján - törölték ezeket a társaságokat a cégjegyzékből. A törlést megelőzően azonban a második kérelmező társaság 2015. január 9-én a bíróság előtt folyamatban lévő követelését a Médiaház Kft. nevű társaságra, míg az ötödik kérelmező társaság 2018. január 5-én tagjára, Orosz Sándorra engedményezte.

AZ ALKALMAZANDÓ JOGSZABÁLYOK

19. A közúti közlekedésről szóló törvény 2012. augusztus 7. óta hatályos vonatkozó rendelkezései a következők:

12. § (3) bekezdés

„A ... közút ... mellett ... lakott területen kívül nem lehetnek olyan reklámtáblák, amelyek alkalmasak arra, hogy eltereljék a járművezetők figyelmét.”

46/G. §

„A 12. § (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott tilalom által érintett reklámtáblákat ... 2012. szeptember 30-ig el kell távolítani.”

20. A közúti közlekedésről szóló, Magyarországon 2004. október 26-án hatályba lépett 2004. évi XCI. törvénnyel hatályba léptetett 1968. november 8-i Bécsi Egyezmény vonatkozó rendelkezései a következők:

Preambulum

„A Szerződő Felek felismerve, hogy a közúti jelzőtáblák, jelzések, jelképek és útburkolati jelek nemzetközi egyöntetősége szükséges a nemzetközi közúti közlekedés megkönnyítése és a közutak biztonságának növelése céljából, megállapodtak a következő rendelkezésekben...”

6. cikk

„A jelzőtáblákat úgy kell elhelyezni, hogy a vezetők, akiknek a jelzések szólnak, könnyen és kellő időben felismerhessék azokat.”

A JOG

I. A MÁSODIK ÉS AZ ÖTÖDIK PÁLYÁZÓ

A. A Médiaház Kft. és Orosz Sándor áldozati státusza

21. A Bíróság tudomásul veszi a Médiaház Kft. elnevezésű társaság és Orosz Sándor természetes személy, mint jelen ügy kérelmezőinek 2022. május 6-i jelentkezését. A jelen eljárásban kérelmezőként megjelenő státuszuk alátámasztása érdekében a második, illetve az ötödik kérelmező társasággal kötött engedményezési megállapodásokra hivatkoztak, amelyek alapján állítólag a Bíróság előtt folyamatban lévő követelések átruházása révén áldozati státuszt szereztek (lásd a fenti 3. és 18. pontot).

22. A Bíróságnak ezért meg kell vizsgálnia, hogy mindez elegendő-e ahhoz, hogy a kérelmezők az Egyezmény 34. cikke értelmében „áldozati” státusszal rendelkezzenek.

23. Az Egyezmény 34. cikke a vonatkozó részében a következőképpen rendelkezik:

„A Bíróság kérelmeket vehet át bármely természetes személytől, nem-kormányzati szervezettől vagy személyek csoportjaitól, akik vagy amelyek azt állítják, hogy az Egyezményben vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben biztosított jogok valamely Magas Szerződő Fél részéről történt megsértésének áldozatai...”

24. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az Egyezmény 34. cikke két feltételt határoz meg: a kérelmezőnek a 34. cikkben említett kérelmezők valamelyik kategóriájába kell tartoznia, és képesnek kell lennie bizonyítani, hogy az Egyezmény vagy annak jegyzőkönyvei megsértésének áldozatává vált. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az „áldozat” fogalmát önállóan kell értelmezni, függetlenül az olyan hazai fogalmaktól, mint az érdek vagy a cselekvőképesség. Ezenkívül ahhoz, hogy egy kérelmező azt állíthassa, hogy az Egyezmény megsértésének áldozata, kellően közvetlen kapcsolatnak kell fennállnia a kérelmező és az általa az állítólagos jogsértés miatt vélt kár között (lásd többek között a *Gorraiz Lizarraga és Mások kontra Spanyolország*, 62543/00. sz. ügy, 35. pont, EJEB 2004-III, további hivatkozásokkal).

25. Jelen ügyben a Médiaház Kft. nevű társaság és Orosz Sándor természetes személy célja az volt, hogy a második és az ötödik kérelmező társaságoktól egyoldalú kötelezettségvállalást tartalmazó okirattal szerezze meg az egyéni kérelemhez való jogot.

26. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az Egyezmény 34. cikke szerinti egyéni vérelemhez való jog nem minősül tulajdonhoz való jognak. Tulajdonjog módjára nem is ruházható át. Függetlenül attól, hogy a szóban forgó ügylet a belső jog szempontjából érvényes-e, az Egyezménynek, mint az alapvető emberi jogokat védő eszköznek és magának a Bíróságnak, mint az Egyezményt érvényesítő szervezetnek a természetével ellentétes lenne, ha a kérelmezői státusz tetszőlegesen átruházható lenne (lásd *Nassau Verzekering Maatschappij N.V. kontra Hollandia*, No. 57602/09, 25. pont, 2011. október 4.).

27. Ebből következik, hogy a kérelem, amennyiben e két kérelmezőre vonatkozik, az áldozati státusz hiánya miatt a 35. cikk 3. a) pontja értelmében *ratione personae* összeegyeztethetetlen az Egyezmény rendelkezéseivel, és a 35. cikk 4. pontjának megfelelően el kell utasítani.

B. Az Egyezmény 37. cikke 1. pontjának alkalmazása

28. Az Egyezmény 37. cikke 1. pontjának releváns részei a következőképpen rendelkeznek:

„1. A Bíróság az eljárás bármely szakaszában határozhat úgy, hogy a kérelmet az ügylajstromból törli, ha a körülmények arra engednek következtetni, hogy

...

(c) a Bíróság által megállapított bármely más okból nem indokolt a kérelem vizsgálatát tovább folytatni ...

A Bíróság mindazonáltal folytatja a kérelem vizsgálatát, ha az Egyezményben vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben meghatározott emberi jogok tisztelete ezt megkívánja.”

29. A Bíróság megjegyzi, hogy a Gandalf Produkció Kft (a második kérelmező társaság) fizetéseképtelenné vált, és 2018. december 20-án felszámolásra került. Megjegyzi továbbá, hogy 2018. szeptember 12-én a Ryas Reklám Kft (az ötödik kérelmező társaság) végelszámolásra került (lásd a 18. pontot fent).

30. A Bíróság megjegyzi, hogy ez a tény az Egyezmény 37. cikke 1. c) pontja értelmében „más ok”-nak minősülhet, amely miatt „a kérelem vizsgálatának folytatása már nem indokolt”, feltéve, hogy „az Egyezményben vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvekben meghatározott emberi jogok tisztelete” az Egyezmény 37. cikke 1. pontjának rendelkezése ennek ellenére („*in fine*”) nem követeli meg ennek ellenkezőjét.

31. Tekintettel arra, hogy a kérelmező társaságok követelése túlnyomórészt vagyoni jellegű volt, a Bíróság nem talál olyan különleges körülményt az Egyezményben és annak jegyzőkönyveiben meghatározott emberi jogok tiszteletben tartásával kapcsolatban, amely a második és ötödik kérelmező társaságok tekintetében a kérelem vizsgálatának folytatását tenné szükségessé (szemben például az *OAQ Neftyanaya Kompaniya Yukos v. Oroszország*, 14902/04. sz. ügy, 443. pont, 2011. szeptember 20., ahol az 1. Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerinti kérdésen kívül a Bíróság az Egyezmény 6., 7., 13., 14. és 18. cikke szerinti különböző más állítólagos jogsértéseket is figyelembe vett; *Akpaz Société à responsabilité limitée v. Törökország*, 6800/09. sz. ügy, 49-52. pontok, 2022. január 18., ahol a Bíróság előtti eljárás során a kérelmező társaságot törlését követően újra bejegyezték a cégjegyzékbe; és *Titan Total Group S.R.L. kontra Moldovai Köztársaság*, 61458/08. sz. ügy, 44. pont, 2021. július 6., ahol a Bíróság az Egyezmény 6. és 13. cikkének és az 1. Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének állítólagos megsértését vizsgálta, és a felszámolási eljárás idejére a szóban forgó társaságot a felszámoló képviselte a Bíróság előtt).

32. Következésképpen az e kérelmező társaságok tekintetében benyújtott kérelmet törölni kell a Bíróság ügylajstromából.

II. AZ ELSŐ, HARMADIK, NEGYEDIK, HATODIK ÉS HETEDIK PÁLYÁZÓ.

A. Az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének állítólagos megsértése

33. A kérelmező társaságok azt kifogásolták, hogy a korábban felszerelt reklámhordozók üzemeltetési lehetőségének elvesztése és az ilyen eszközök jövőbeni elhelyezésének tilalma az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkében előírt, a tulajdonhoz való jog békés

gyakorlásába való indokolatlan beavatkozásnak minősült, amely a következőképpen szól:

Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.

1. Elfogadhatóság

34. A Bíróság megállapítja, hogy ezek a panaszok nem nyilvánvalóan megalapozatlanok, és nem elfogadhatatlanok az Egyezmény 35. cikkében felsorolt egyéb okok alapján. Ezért ezeket elfogadhatónak kell nyilvánítani.

2. Érdemi kérdések

(a) A felek beadványai

(i) A kérelmező társaságok

35. A kérelmező társaságok azzal érveltek, hogy a kifogásolt intézkedés, *de facto* kisajátítással a tulajdonuktól való megfosztást jelentette, mivel az út menti reklámtáblák betiltása lehetetlenné tette a korábban felszerelt reklámtábláik jelentős részének használatát és/vagy bérbeadását. Hangsúlyozták, hogy a kifogásolt intézkedés nem felelt meg a jogszerűség követelményének, mivel az állam nem biztosított megfelelő átmeneti időszakot, továbbá nem biztosítottak kártalanítást a tulajdonuktól való megfosztásért.

36. A kérelmező társaságok azt is állították, hogy a kifogásolt intézkedés önkényes volt, mivel állítólag egy másik, a Kormányhoz a tárgyidőszakban szorosan kapcsolódó reklámcég érdekeit szolgálta, és nem bizonyították, hogy az út menti reklámtáblák súlyosabban veszélyeztetnék a közlekedésbiztonságot, mint más, nem tiltott reklámtípusok. A kérelmező társaságok álláspontja szerint ezt a tilalom 2015-ben történt részleges feloldása is alátámasztotta, ami a Kormány által hivatkozott jogos célt hiteltelenné tette.

37. A kérelmező társaságok továbbá azzal érveltek, hogy a kifogásolt intézkedés aránytalan volt, mivel a tilalom miatt a tulajdonukat használhatatlanná tették, saját költségükön kellett leszerelniük az út menti hirdetőtábláikat, és a közöttük és magánszemélyek között az út menti hirdetőtáblák reklámcélú bérbeadására kötött bérleti szerződéseket idő előtt módosítaniuk vagy felmondaniuk. Ezt a terhet semmilyen kártalanítással nem enyhítették.

(ii) *A Kormány*

38. A Kormány előadta, hogy a kifogásolt intézkedés nem jelentett beavatkozást a kérelmező társaságok tulajdonának békés használatához való jogába, mivel nem ők voltak az intézkedés címzettjei, mert a közúti közlekedésről szóló törvény módosítása azon telkek tulajdonosait érintette, amelyeken az út menti hirdetőtáblákat elhelyezték, és nem a kérelmező társaságokat, akik csupán az út menti hirdetőtábláknak voltak tulajdonosai. A Kormány továbbá azzal érvelt, hogy a kifogásolt intézkedés jogos célt szolgál, mivel azt azzal a szándékkal hajtották végre, hogy a közutak közelében lévő reklámtáblák eltávolításával úgy csökkentsék a közlekedési balesetek számát, hogy a járművezetők figyelmét ne vonják el. Ezenfelül a Kormány a közúti közlekedés biztonságának a reklámtáblák eltávolításával történő biztosítására irányuló szándék alátámasztására a közúti közlekedésről szóló, 1968. november 8-i bécsi Egyezményre hivatkozott (ld. a fenti 20. pontot), amely Magyarországot arra kötelezi, hogy a járművezetők számára biztosítsa a közúti közlekedési táblák láthatóságát.

39. A Kormány továbbá azzal érvelt, hogy a kifogásolt intézkedés jogszerű volt, mivel *ex nunc* lépett hatályba - a kérelmező társaságokra nem róttak ki visszamenőleges hatállyal szankciót vagy kötelezettséget.

40. Hangsúlyozták, hogy a kifogásolt intézkedés azért is arányos volt, mert a törvényi tilalom nem volt abszolút; kivételt tartalmazott a 4 négyzetmétert meg nem haladó reklámtáblák esetében, és nem volt hatással a reklámtáblák tulajdonjogára. A Kormány szerint továbbá a kérelmező társaságok tulajdonának korlátozása arányos volt a közúti közlekedésről szóló törvény konkrét céljával.

(b) A Bíróság értékelése

(i) *Általános elvek*

41. A vonatkozó általános elveket a *Könyv-Tár Kft és Mások kontra Magyarország* (21623/13. sz. ügy, 31. és 41. pont, 2018. október 16.) tartalmazza.

(ii) *A vonatkozó elvek alkalmazása a jelen ügyre*

- (α) Az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének alkalmazhatósága és a beavatkozás fennállása

42. A Bíróság előjáróban megjegyzi, hogy a kérelmező társaságok gazdasági tevékenysége a házon kívüli reklámágazat egy speciális szegmensébe tartozik, nevezetesen a közúti reklámozás területére, amelyhez kifejezetten közúti használatra tervezett eszközökre, jelen esetben közúti reklámtáblákra van szükség (lásd a fenti 7. pontot). Következésképpen ezek az eszközök rugalmatlan és nem változtatható felhasználású eszközöknek tekintendők, mivel más fajta gazdasági tevékenységre nem alkalmasak.

43. A Bíróság megállapítja továbbá, hogy a kifogásolt jogalkotási aktus következtében, amellyel beavatkoztak a kérelmező társaságok gazdasági tevékenységének szabadságába, a kérelmező társaságok elvesztették annak lehetőségét, hogy a korábban elhelyezett hirdetőtábláik jelentős részét használják és bérbe adják. Következésképpen meg kellett szüntetniük vagy módosítaniuk a termékeiket a kérelmező társaságok érintett eszközein hirdető ügyfeleikkel kötött szerződéseiket. Ezenfelül a kérelmező társaságoknak finanszírozni kellett az út menti hirdetőtáblák eltávolításának költségeit, amelyeket - a fent említett sajátosságaik miatt - nem lehetett más bevételszerző tevékenységre felhasználni. Ez viszont jelentősen csökkentette a kérelmező társaságok bevételeit, és a befektetéseik értékvesztését eredményezte (lásd a fenti 15. pontot), amit a Kormány nem vitatott.

44. A Bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben a kérelmező társaságok a szóban forgó jogszabályi beavatkozás következtében veszítettek el piaci lehetőségeket. Ez végső soron megfosztotta őket a nyereséges működés lehetőségétől. Egy társaság nyereségének elvesztése a részvényesek számára a tőke értékének csökkenését jelentheti (lásd *Könyv-Tár Kft. és Mások kontra Magyarország* (igazságos elégtétel), 21623/13. sz. ügy, 23. pont, 2021. október 5.). A saját tőke értékének csökkenése nemcsak a részvényesek érdekeit, hanem a társaság értékét is érinti; következésképpen az állítólagos beavatkozás sértheti a társaság jogait. A Bíróság emlékeztet arra, hogy egy részvénytársaság részvényei gazdasági értékkel bírnak, és ezért az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkének értelmében „vagyonrésznek” tekintendők (lásd *Marini kontra Albánia*, 3738/02. sz. ügy, 164. pont, 2007. december 18.). Ezen túlmenően nem kétséges, hogy a kérelmező társaságok voltak a tulajdonosai az út menti reklámtábláknak - az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke alapján védelmet élvező javaknak, amelyek a kifogásolt intézkedés következtében gazdasági értékük nagy részét elvesztették. Tekintettel az intézkedésből eredő súlyos gazdasági következményekre, a Bíróság egyetért a kérelmező társaságokkal abban, hogy az intézkedés súlyos, a tulajdonjogukba való beavatkozásnak minősülő intézkedés volt.

45. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a kérelmező társaságok vagyonát formálisan sem a Kormány, sem harmadik fél javára nem sajátították ki. Noha lehetséges, hogy bizonyos körülmények között a tulajdon, *de facto* kisajátítása formális elidegenítés nélkül is megtörténhet, úgy, hogy teljesen megfosztják használati értékétől (lásd például *Papamichalopoulos és Mások kontra Görögország*, 1993. június 24., 43-45. pontok, A sorozat 260-B. sz. ügy), a jelen ügy ténybeli alapja nem ilyen, mivel a szóban forgó eszközök, bár elsődleges rendeltetésük szempontjából elveszítették gazdasági értéküket, alkatrészekre szedve még mindig eladhatók.

46. Megállapítja tehát a Bíróság, hogy megtörtént a beavatkozás a kérelmező társaságok e rendelkezés által védett jogaiba, mégpedig olyan intézkedéssel, amellyel elvonták a tulajdonnal kapcsolatos használati jogot.

Az ilyen beavatkozást az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkének második bekezdése alapján kell vizsgálni (lásd a fent hivatkozott *Könyv-Tár Kft. és Mások*, 43. pont).

(β) A beavatkozás jogszerűsége és célja

47. A Bíróság tudomásul veszi a felek részben eltérő álláspontját a beavatkozás jogszerűségét és célját illetően. A Bíróság felidézi, hogy a javak békés élvezetébe történő hatósági beavatkozás csak akkor igazolható, ha törvényes köz- (vagy általános) érdeket szolgál. Mivel a nemzeti hatóságok közvetlen ismeretekkel rendelkeznek a társadalmukról és annak szükségleteiről, ezen hatóságok elvileg jobb helyzetben vannak annak eldöntésére, hogy mi áll „a köz érdekében”, mint a nemzetközi bíró. Ezért az Egyezmény által létesített védelmi rendszerben elsődlegesen a nemzeti hatóságokra tartozik annak megítélése, hogy fennáll-e olyan közérdekű probléma, amely a javak békés élvezetébe beavatkozó intézkedést igazol. A Bíróság természetesnek tekinti, hogy a jogalkotó számára a társadalom- és gazdaságpolitikák végrehajtásához rendelkezésre álló mérlegelési jogkörnek szélesnek kell lennie, s a Bíróság tiszteletben tartja a jogalkotó azzal kapcsolatos ítéletét, hogy „mi áll a köz érdekében”, kivéve, ha az ilyen ítélet nyilvánvalóan nélkülözi az ésszerű alapot. (lásd *Nagy Béláné kontra Magyarország* [NK], 53080/13. sz. ügy, 113. pont, 2016. december 13.).

48. A Bíróság - figyelemmel a közúti közlekedés biztonságának fontosságára és az alperes államnak a közúti közlekedésről szóló, 1968. november 8-i bécsi Egyezményben foglalt kötelezettségeire (lásd a fenti 20. pontot) - nem kérdőjelezi meg a Kormány azon álláspontját, hogy az intézkedés a közlekedési balesetek csökkentését szolgálta azáltal, hogy a reklámfeliratokat eltávolította a közutak közeléből annak biztosítása érdekében, hogy a járművezetők figyelmét ne vonják el, és hogy a közúti jelzések jól láthatók legyenek. Ezen túlmenően a Bíróság érdemi bizonyítékok hiányában nem tudja osztani a kérelmezők azon álláspontját, hogy a megtámadott intézkedés egy másik, a Kormányhoz a tárgyidőszakban szorosan kapcsolódó reklámcég érdekeit szolgálta.

49. A Bíróság ezért úgy véli, hogy a kifogásolt intézkedésnek a Kormány által hivatkozott céljai nem mondhatók „nyilvánvalóan megalapozatlannak”. Ezért megállapítja, hogy az intézkedés jogszerű és legitim célt szolgál.

(γ) Az intézkedés arányossága

50. Ahogy arra a *James and Others v. the United Kingdom* ítélet (1986. február 21, § 37, Series A no. 98) rámutatott, az Első Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének második bekezdését ezen cikk első mondatában meghatározott általános elv fényében kell értelmezni. A Bíróság értelmezésében ez a mondat magában foglalja azt a követelményt, hogy a beavatkozást eredményező intézkedésnek „megfelelő egyensúly-t” kell találnia a közösség általános

érdekének kívánalmait, valamint az egyén alapvető jogai védelmének követelményei között. Az egyensúly meglétének vizsgálata tükröződik az 1. cikk egészének szerkezetében (ibid.) és ebből kifolyólag a második bekezdésben is. Ésszerű arányossági viszonyoknak kell fennállnia az alkalmazott eszközök, valamint az elérni kívánt cél között. A Bíróság nem állapítja meg a közérdek és az egyén jogai közti megfelelő egyensúlyt, amennyiben az érintett személy egyéni és túlzott terhet kénytelen viselni. (lásd *Vékony kontra Magyarország*, 65681/13. sz. ügy, 32. pont, 2015. január 13.).

51. A Bíróság elfogadja, hogy jelen esetben az illetékes hatóságok az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke értelmében széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek. A törvényhozás szükségessége, annak céljai és hatásai tekintetében a Bíróságnak el kell fogadnia a hatóságok értékelését, kivéve, ha az nyilvánvalóan indokolatlan volt, vagy az érintett személyre „túlzott terhet” rótt. (ibid., 33. pont).

52. A kérelmező társaságok azt állították - és ezt az érvelést a Kormány nem cáfolta -, hogy a vitatott intézkedés jelentősen csökkentette bevételeiket, és az ügyfélkör és a jó hírnév elvesztéséhez vezetett (lásd a fenti 37. pontot). Tekintettel a súlyos gazdasági következményekre, a Bíróság egyetért a kérelmező társaságokkal abban, hogy az adott körülmények között súlyos intézkedésről van szó.

53. A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy az első módosítás 2010. december 30-i kihirdetése és 2011. január 1-jei hatályba lépése között mindössze két nap telt el, amely naptól kezdve tilos volt az új útmenti reklámtáblák elhelyezése. Ez az intézkedés vitathatatlanul közvetlen hatást gyakorolt a kérelmező társaságok gazdasági tevékenységére, mivel arra kényszerítette őket, hogy felmondják vagy módosítsák az ügyfeleikkel már fennálló szerződéses kapcsolataikat, valamint korlátozta az új szerződések megkötését. Az e rövid átmeneti időszak által a kérelmező társaságokra rótt terheket csak korlátozott mértékben enyhítette az a tény, hogy további törvénymódosítások révén a kifogásolt intézkedés be nem tartása miatt kiszabott bírság csak a közúti közlekedésről szóló törvény módosításainak hatálybalépésétől számított hat hónap elteltével volt kiszabható (lásd a fenti 11. pontot). Az illetékes hatóság ugyanis már 2011. január 1-jétől a kérelmező társaságok költségére akár kényszer alkalmazásával is eltávolíthatta volna a kérelmező társaságok tulajdonát képező eszközöket, azaz az út menti reklámtáblákat, ami azonnali pénzügyi terhet rótt volna rájuk. Ráadásul 2011. október 24-től nemcsak az út menti reklámtáblák „elhelyezése” volt tilos a lakott területeken kívül, hanem azok „megléte” is. A későbbi törvénymódosítás azt is előírta, hogy a szabályszegő reklámtáblákat 2012. szeptember 30-ig, azaz kevesebb mint két hónappal a már kihelyezett reklámtáblák eltávolítását előíró törvénymódosítás (2012. augusztus 7.) hatálybalépésétől számítva el kellett távolítani. Ezek az intézkedések - a

Kormány érvelésével ellentétben - valójában visszaható hatályúak voltak (lásd: a fenti 13. és 39. pontokat).

54. A több mint tíz éve lényegében stabil jogi keretek között működő vállalkozásokkal összefüggésben (lásd a fenti 9. pontot), az ilyen rövid átmeneti időszakok aligha tekinthetők elegendőnek (vö. és szembe állítva az *Ian Edgar (Liverpool) Ltd. kontra Egyesült Királyság* (dec.), No. 37683/97, EJEK 2000, és *C.A. Zrt. és T.R. kontra Magyarország* [Tanács], 11599/14 és 11602/14, 36. pont, 2020. szeptember 1., ahol a hosszú időn keresztül fokozatosan egyre jelentősebb korlátozást bevezető jogszabályok előrevetítették a tilalom lehetőségét). Figyelembe véve azt is, hogy a közúti közlekedésről szóló törvény a kifogásolt intézkedés elfogadását megelőzően, 1996. március 15. és 2010. december 31. között már megtiltotta az út menti reklámtáblák elhelyezését, amennyiben azok veszélyt jelentettek a közlekedés biztonságára (lásd a fenti 9. pontot), a kérelmező társaságok joggal bízhattak üzleti tevékenységük folytatásában. Ezért, bár a kifogásolt intézkedés tartalmát tekintve kellően előrelátható volt, azaz megfogalmazása kellő pontossággal történt, a jelen ügy összefüggésében mégis váratlan volt (szemben a fent hivatkozott *C.A. Zrt. és T.R. kontra Magyarország* [Tanács], 36. pont).

55. Mindemellett, a kérelmező társaságokra a gazdasági tevékenységük egy részére vonatkozó törvényi tilalom következtében nehezedő terhet, bár súlyos, jelen esetben a közösség általános érdekével, azaz a közbiztonsági megfontolásokkal szembe állítva kell mérlegelni. Ebben az összefüggésben az államok széles mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek. Amint azt már korábban említettük, a kifogásolt intézkedésnek a Kormány által hivatkozott céljai nem mondhatók „nyilvánvalóan megalapozatlannak” (lásd a fenti 49. pontot), hanem éppen ellenkezőleg, összhangban álltak az alperes állam nemzetközi kötelezettségeivel (lásd a fenti 20. pontot), és - amint azt fentebb már hangsúlyoztuk - fontos közérdek, nevezetesen a közúti közlekedés biztonságának jogos célját szolgálta (lásd a fenti 48. pontot).

56. Bár igaz, hogy a kérelmező társaságok tulajdonjogába való beavatkozás inkább a tulajdon használatát érintette, és nem eredményezte a tulajdonjogtól való megfosztást, így a tulajdontól való megfosztásért járó kártalanításra vonatkozó ítélkezési gyakorlat közvetlenül nem alkalmazható (lásd a fent hivatkozott *Vékony-ügyben hozott* ítélet 35. pontját), a használatot érintő aránytalan és önkényes intézkedés nem felelhet meg az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkében foglalt követelményeknek. Figyelemre méltó, hogy a kérelmező társaságok számára a fő bevételi forrásuk közelgő megváltozására való reagálásra biztosított nagyon rövid határidőt nem enyhítette az állam részéről semmilyen pozitív intézkedés, például ésszerű kártalanítási rendszer elfogadása (szemben a *Pinnacle Meat Processors Company and 8 Others v. the United Kingdom* (dec.), no. 33298/96, 1998. október 21., és a fent hivatkozott *Ian Edgar (Liverpool) Ltd.*).

57. Ezen túlmenően a Kormány nem terjesztett elő semmilyen érvt az átmeneti időszak relatív rövidségére vonatkozóan, és nem hivatkozott semmilyen olyan sürgető gazdasági vagy társadalmi szükségletre, amely megakadályozhatta volna a hosszabb időszak biztosítását. A Bíróság hangsúlyozza, hogy bár a reklámhordozók közutak mellől való eltávolításának célja kétségtelenül releváns, amennyiben az a közlekedési balesetek csökkentése, oly módon, hogy a járművezetők figyelmét ne vonják el, ez mégsem tekinthető olyan kivételes körülménynek, amely lehetővé tenné az átmeneti időszak lerövidítését (vö. a *Jahn és Mások kontra Németország* [NK], 46720/99. sz. és 2 másik, 116-17. pont, ECHR 2005-VI).

58. Összefoglalva, figyelembe véve a kifogásolt intézkedés részben visszaható hatályú jellegét, váratlanságát, a rövid átmeneti időszakot, kártalanítási rendszer hiányát és a lehetetlenült gazdasági tevékenység jelentőségét a kérelmező társaságok számára, a Bíróság arra a következtetésre jut - még az ilyen típusú politikák esetében az állam számára biztosított széles mérlegelési jogkör és a közúti közlekedés biztonságának fontossága mellett is -, hogy a kérelmező társaságok jogaiba való beavatkozás aránytalan volt az elérni kívánt célhoz képest, és hogy egyéni és túlzott terhet kellett viselniük. Az aránytalan intézkedés, különösen kártalanítási rendszer nélkül, nem felel meg a tulajdonhoz való jog Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerinti követelményeinek (lásd, *mutatis mutandis*, a fent hivatkozott *Vékony*, 35. pont, és *Valle Pierimpiè Società Agricola S.P.A. kontra Olaszország*, no. 46154/11, 74-77. pont, 2014. szeptember 23.).

59. Ennek megfelelően megsértették az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkét.

B. Az Egyezmény 10. cikkének állítólagos megsértése

60. A kérelmező társaságok továbbá azt is kifogásolták, hogy a közúti közlekedésről szóló törvény által előírt korlátozások sértették az Egyezmény 10. cikke szerinti véleménynyilvánítás szabadságához való jogukat. Tekintettel az ügy tényállására, a felek beadványaira és a fenti megállapításaira, a Bíróság úgy véli, hogy megvizsgálta a jelen kérelemben felvetett főbb jogi kérdéseket. Következésképpen a fennmaradó panaszról nem szükséges külön határozni (lásd: *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu kontra Románia* [NK], no. 47848/08, 156. pont, ECHR 2014).

C. Az Egyezmény 41. cikkének alkalmazása

61. Az Egyezmény 41. cikke előírja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt

tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

1. Kártérítés

62. Az első kérelmező társaság 788 695,96 Eurót követelt vagyoni kár címén és 10 000 Eurót nem vagyoni kár címén.

A harmadik kérelmező társaság nem nyújtott be vagyoni és nem vagyoni kártérítési igényt.

A negyedik kérelmező társaság 544 111,21 Euró vagyoni kárt és 10 000 Euró nem vagyoni kárt követelt.

A hatodik kérelmező társaság 488 778,47 Euró vagyoni kárt és 10 000 Euró nem vagyoni kárt követelt.

A hetedik kérelmező társaság 412 157,84 Euró vagyoni kárt és 10 000 Euró nem vagyoni kárt követelt.

Ezek az összegek a társaságok saját tőkéjének csökkenését tükrözik a különböző vállalkozás értékelési szakértők által készített szakértői jelentések alapján, valamint az elszenvedett jogsértés által okozott nehézségeket és a társaságok jövőbeli tevékenységével kapcsolatos bizonytalanságot.

63. A Kormány vitatta a követeléseket, mivel azokat túlzottnak tartotta.

64. A Bíróság megismétli, hogy az olyan ítélet, amelyben jogsértést állapít meg, az alperes államot arra kötelezi, hogy véget vessen a jogsértésnek, és a jogsértés következményeit úgy orvosolja, hogy a lehető legnagyobb mértékben helyreállítsa a jogsértés előtti állapotot. Ha a jogsértés jellege lehetővé teszi az *in integrum restitutio*-t, akkor az alperes állam feladata, hogy ezt végrehajtsa, mivel a Bíróságnak sem hatásköre, sem gyakorlati lehetősége nincs arra, hogy ezt maga megtegye. Ha viszont a nemzeti jog nem, vagy csak részben teszi lehetővé a jóvátételt, a 41. cikk felhatalmazza a Bíróságot arra, hogy a sértett félnek a számára megfelelőnek tűnő elégtételt biztosítson (lásd számos más jogeset mellett: *Papamichalopoulos és Mások kontra Görögország* (50. cikk), 1995. október 31., 34. pont, A sorozat 330-B. sz. ügy; *Iatridis kontra Görögország* (igazságos elégtétel) [NK], No. 31107/96, 32-33. pont, EJEB 2000-XI; és *Kurić és Mások kontra Szlovénia* (igazságos elégtétel) [NK], 26828/06. sz. ügy, 80. pont, EJEB 2014).

65. A jelen eset tárgya a tulajdon jog békés gyakorlásához való jog megsértése. A kérelmező társaságok jogaiba való beavatkozás inkább a használat jogára, mint sem a tulajdontól való megfosztásra vonatkozik (lásd a fenti 46. pontot). Ezért a tulajdontól való megfosztásért járó kártérítésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható közvetlenül (lásd a fent hivatkozott *Könyv-Tár Kft.* (igazságos elégtétel), 25. pont).

66. Mivel azonban a jelen ügyben megállapított jogsértés jellege nem teszi lehetővé, hogy a Bíróság az *in integrum restitutio* elve alapján járjon el (lásd *mutatis mutandis*, *Beyeler kontra Olaszország* (igazságos elégtétel) [NK], no. 33202/96, 20-21. pont, 2002. május 28.), úgy véli, hogy a kártérítés alkalmas az állítólagos kár megtérítésére (lásd, *mutatis mutandis*, *Anonymos Touristiki*

Etairia Xenodocheia Kritis kontra Görögország (igazságos elégtétel), no. 35332/05, 18. pont, 2010. december 2.).

67. A Bíróság továbbá megismétli, hogy a „közérdekű” jogos célok, mint például a gazdasági reformintézkedések vagy a nagyobb társadalmi igazságosság elérésére irányuló intézkedések esetén a veszteség teljes piaci értékénél kevesebb is megítélhető (lásd *Cauchi kontra Málta*, 14013/19. sz. ügy, 103. pont, 2021. március 25.).

68. A Bíróság a kártérítés megállapításakor többek között figyelembe veszi a vagyoni kárt, amely az állítólagos jogsértés közvetlen következményeként ténylegesen elszenvedett veszteség, valamint a nem vagyoni kárt, amely a jogsértés által okozott aggodalom, nehézség, bizonytalanság és egyéb nem vagyoni kár (lásd *Žilinskienė kontra Litvánia*, 57675/09. sz. ügy, 60. pont, 2015. december 1.). Ezenkívül, ha egy vagy több kárfajtát nem lehet pontosan kiszámítani, vagy ha a vagyoni és nem vagyoni kár közötti különbségtétel nehéznek bizonyul, a Bíróság dönthet úgy, hogy átfogó értékelést végez (lásd *Comingersoll S.A. kontra Portugália* [NK], 35382/97. sz. ügy, 29. pont, EJEE 2000-IV. sz. 29. pont).

69. A kérelmező társaságok állításaival kapcsolatban a Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmezők különböző értékelési módszereket alkalmazó szakértői jelentéseket nyújtottak be, beleértve a „diszkontált cash flow” módszert is. A kérelmező társaságok e tekintetben kifejtett részletes érvelése ellenére a Bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül az elmaradt nyereség kiszámításának nehézségeit olyan körülmények között, amikor az ilyen nyereség számos kiszámíthatatlan tényező miatt ingadozhat (lásd *Könyv -Tár Kft* (igazságos elégtétel), idézett, 31. pont). Ebben az összefüggésben a Bíróság megjegyzi, hogy a jövőbeni szabályozási kockázatot az értékbecslő szakértők nem vették figyelembe a kérelmező társaságok által elszenvedett veszteség megállapításához használt diszkontráta kiszámításakor, ami megakadályozta a vagyoni kár pontos meghatározását. Ezenfelül a kérelmező társaságok különböző szakértőket kértek fel, ami eltéréseket eredményezett a számításokban és az azok alapjául szolgáló módszertanban (lásd a fenti 62. pontot). A Bíróság ezért úgy véli, hogy az ügy körülményei nem teszik lehetővé a vagyoni kár pontos megállapítását, mivel ez a fajta kár számos bizonytalan tényezőt - például a kérelmező társaságok által benyújtott értékbecslési jelentésekben figyelembe nem vett jövőbeni szabályozási kockázatokat - tartalmaz.

70. Anélkül, hogy spekulációba bonyolódna azon nyereség és tőke összegével kapcsolatban, amelyet a kérelmező társaságok elértek volna, ha az Egyezmény megsértése nem következett volna be, és legalább egy hosszabb átmeneti időszakban folytathatták volna rendes működésüket, a Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező társaságoknak a jelen ügyben megállapított jogsértés frusztrációt és konkrét üzleti lehetőségek elvesztését jelentette (lásd a fenti 15. pontot).

71. A Bíróság méltányos mérlegelés alapján a vagyoni és nem vagyoni károk tekintetében 240 000 Euró átalányösszeget ítélt meg az első kérelmező társaságnak, 170 000 Euró átalányösszeget a negyedik kérelmező társaságnak, 150 000 Euró átalányösszeget a hatodik kérelmező társaságnak és 130 000 Euró átalányösszeget a hetedik kérelmező társaságnak.

2. Költségek és kiadások

72. Az első kérelmező társaság emellett 801,03 Eurót igényelt a bíróság előtt felmerült jogi költségek és 2 815,91 Eurót a szakértői díjak megtérítése jogcímén. A harmadik kérelmező társaság nem nyújtott be költségekre és kiadásokra vonatkozó kérelmet. A negyedik kérelmező társaság 801,03 Eurót kért jogi költségek és 2 383,31 Eurót szakértői díjak megtérítése jogcímén. A hatodik kérelmező társaság 801,03 Eurót kért jogi költségek és 1 970,18 Eurót szakértői költségek megtérítése jogcímén. A hetedik kérelmező társaság 801,03 Eurót igényelt jogi költségek és 1 104,84 Eurót szakértői költségek megtérítése jogcímén. Mindezen összegek tartalmazzák az általános forgalmi adót.

73. A Kormány ezeket a követeléseket túlzottnak tartotta.

74. A Bíróság ítélezési gyakorlata szerint a kérelmező csak akkor jogosult a költségek és kiadások megtérítésére, ha bizonyította, hogy azok ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, és összegük észszerű. A jelen ügyben a Bíróság a birtokában lévő dokumentumokra és a fenti kritériumokra tekintettel észszerűnek tartja, hogy azon kérelmező társaságok számára, amelyek költségtérítési kérelmet nyújtottak be, összesen 9 000 Eurót ítéljen meg e jogcímén az összes költség és kiadás fedezésére.

EZEN OKOKBÓL A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG,

1. *Kinyilvánítja*, hogy a Médiaház Kft. és Orosz Sándor által benyújtott panaszok elfogadhatatlannak minősülnek;
2. *Úgy határoz*, hogy a második (Gandalf Produkció Kft.) és az ötödik (Ryas Reklám Kft.) kérelmező társaságok tekintetében törli a kérelmet az ügylajstromból;
3. *Kinyilvánítja*, hogy a többi kérelmező által az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke alapján benyújtott panasz elfogadható;
4. *Megállapítja*, hogy megsértették az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikkét;
5. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 10. cikke alapján nem szükséges megvizsgálni a panasz elfogadhatóságát és megalapozottságát;

6. *Úgy rendelkezik,*

- (a) hogy az alperes állam az ítéletnek az Egyezmény 44. cikke 2. pontjának megfelelően történő jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül fizesse meg a kérelmező társaságoknak az alábbi összegeket, amelyeket az elszámolás időpontjában érvényes árfolyamon kell átszámítani az alperes állam pénznemére:
 - (i) 240.000 (kétszáznegyvenezer) Euró, 170.000 (százhetvenezer) Euró, 150.000 (százötvenezer) Euró és 130.000 (százharmincezer) Euró plusz az esetlegesen felszámítható adó, a vagyoni és nem vagyoni károk tekintetében az első, negyedik, hatodik és hetedik kérelmező társaságnak;
 - (ii) az első, a negyedik, a hatodik és a hetedik kérelmező társaságok részére együttesen 9 000 (kilencezer) Eurót, plusz az őket terhelő esetleges adót, a költségek és kiadások tekintetében;
 - (iii) hogy a fent említett három hónap lejártától a tényleges kifizetésig a fenti összegek után egyszerű kamatot kell fizetni, amelynek mértéke az Európai Központi Banknak a késedelmi időszak alatt érvényes marginális hitelkamatláb három százalékponttal növelt összege;

7. *Elutasítja* a kérelmező társaságok igazságos elégtétel iránti további kérelmeit.

Kelt angol nyelven, közölve írásban 2022. december 6-án a Bírósági Szabályzat 77. cikkének 2. és 3. pontjának megfelelően.

Renata Degener
Jegyzőkönyv-vezető

Krzysztof Wojtyczek
Megbízott Elnök

MELLÉKLET

Sorszám	A kérelmező neve	Cégbejegyzés éve	Bejegyzett székhely
1.	PANNON PLAKÁT KFT	2007	Budapest
2.	GANDALF PRODUKCIÓ KFT	1997	Újlengyel
3.	HOLCZMANN BT	1992	Budapest
4.	KROC KFT	1994	Budapest
5.	RYAS REKLÁM KFT	2007	Debrecen
6.	URBÁNUS REKLÁM KFT	2003	Budapest
7.	ÚTREKLÁM KFT	2006	Újlengyel